

N:o 53.

Af Herr Magnus Svensson: Rörande underdånig anhållan hos Kongl. Maj:t om förslag till omreglering af klockarnes löneinkomster.

Bland de missförhållanden i afseende på jordegares beskattning, hvaröfver med skäl klagas, och som tariffva rättelse, är ock det sätt, hvarpå klockares löner på landet utgå. Klockare eger, enligt Kongl. Förordningen den 8 Febr. 1684, att af hvar bonde bekomma tre kappar säd, 1 kappe råg, 1 kappe korn och 1 dito halre, samt dessutom då hans biträde anlitas vid begrafning, vigsel och kyrkotagning 2 öre och vid barndop 1 öre, efter den tidens myntvärde. Den fasta lönen består således i en lika stor afgäld af hvarje matlag eller rök, om jordegaren har liten eller stor egendom, om han innehafver ett helt eller tjugufjerdedels, fyratioåttendels mantal eller ännu mindre, så snart hans jord är i mantal satt. Obilligheten och orimligheten af ett sådant förhållande faller genast i ögonen. Om t. ex. af två invid hvarandra belägna hemman det ena eges af en enda person, det andra, utan att i någon mån vara bättre, är sönderstyckadt i idel små lotter, t. ex. i 96-delar eller 192-delar, så betalar det förre blott 3 kappar, det sednare 8—16 tunnor, eller lika många gånger 5 kappar, som det är deladt i små lotter. En torpare, som brukar ett flera gånger bättre torp än någon af dessa 96-delar eller 192-delar, betalar till klockaren intet, och lika litet handverkaren och handlanden, som ej behor och brukar skattlagd hemmansdel, äfven om hans rörelse är ganska betydlig, och hans inkomster öfverstiga det belopp, som kan beräknas af någon bland socknens jordegare. Bruk skola visserligen, enligt ett Kongl. utslag af den 22 April 1843, betala för ett matlag; likaså torde tullqvarnar räknas till de andra verk och inrättningar, som anses pligtige att till klockare betala lika med bonde, ehuru någonting särskildt derom ej lär vara stadgadt. Men en större handelsbod eller handverks-verkstad läver knappast af någon domstol räknas bland i detta fall skattskyldiga "verk och inrättningar". En annan obillighet är också att, om en egare af två eller flera smärre lotter inom olika nummer i samma by, men sammanlagda till ett hemmansbruk, i detta fall, så-

som i andra, då jordbesvären beräknas efter matlag, skola räknas för olika matlag, så snart de tillsammans öfverstiga $\frac{1}{4}$ mantal, enligt K. Br. d. 19 Juni 1830 och K. Kammar-kollegii Kung. d. 20 Juli samma år.

Endast afgiftens litenhet i och för sig kan förklara, hvarföre man icke länge sedan vidtagit någon förändring i detta fall. Men äfven en jämförelsevis liten afgift kan kännas ganska betungande för dem, som endast med yttersta möda kunna förskaffa sig det nödtorftiga, och som aldrig kunna höja sig öfver armodets gräns. I denna ställning äro ganska många af landets sjelfegande jordbrukare. Då jag yrkar på någon åtgärd i berörda hänseende, må det tillåtas mig att anmärka, att jag för egen del visst icke skulle hafva fördel af en reglering, utan tvärtom säkert derigenom få en ökad utgift. Det är således icke i mitt eget, utan i rättvisans och billighetens samt i deras intresse, som hafva svårast att bära äfven en ringa beskattning, som jag önskar att den fasta klockarelönen må komma att utgöras efter andra grunder än hittills. Men att utjemna det antydda missförhållandet, och införa en omfattande lönerreglering för ifrågavarande tjänstebefattningar blir troligtvis först möjlig efter inhemtande af nödiga upplysningar och förslag från landets olika delar; och får jag derföre föreslå,

att Riksdagen måtte till Kongl. Maj:t ingå med underdånig anhållan, att Kongl. Maj:t efter vederbörandes hörande ville taga denna fråga i öfvervägande, och till nästkommande Riksdag af-låta förslag om allmän omreglering af klockares löneinkomster på landet, eller i öfrigt vidtaga till ändamålet ledande åtgärder.

Om remiss af denna motion till vederbörligt Utskott anhålles.

Stockholm den 25 Januari 1870.

Magnus Svensson,
från Skaraborgs län.
